

RINGVIRKNINGER AV SJØMATNÆRINGEN

Finansiert av FHF

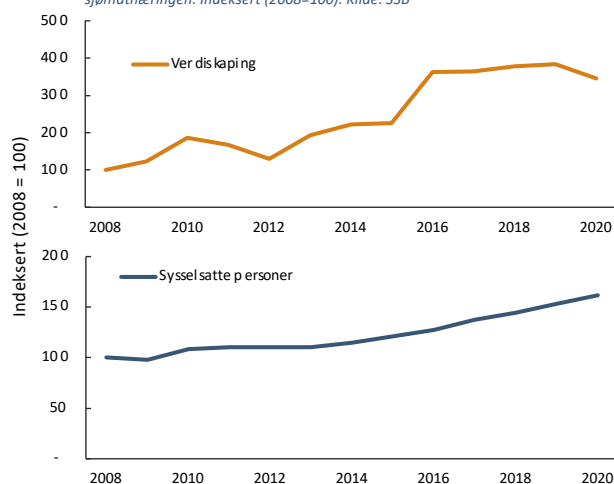
1

Utviklingen i nøkkelvariabler – første nedgang i verdiskaping siden 2012

- Verdiskapingen i primæraktivitetene i sjømatnæringen falt i 2020. Fallet var i all hovedsak drevet av lavere laksepris.
- Likevel økte antallet av ansatte i regnskapspliktige bedrifter i næringen med 6 prosent fra 2019 til 2020.
- Det langsiktige bilde er imidlertid uendret og verdiskaping i 2020 var nesten 250 prosent høyere enn for i 2008

Verdiskaping og sysselsetting i primæraktivitetene (fiske, fangst og akvakultur) i sjømatnæringen. Indeksert (2008=100). Kilde: SSB

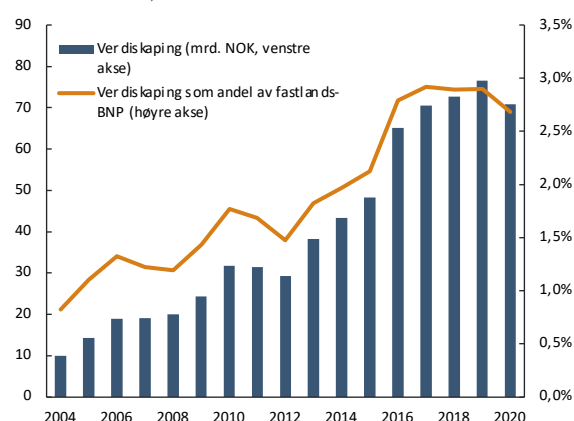

2

Sjømatnæringen utgjør fortsatt en stor andel av norsk BNP

- Fallet i sjømatnæringens verdiskaping i 2020 resulterte i et fall i næringens andel av norsk BNP fra 2,9 til 2,7 prosent
- Den langsiktige trenden er likevel positiv. I takt med en mangedobling av verdiskapingen har også andelen av BNP steget mye, fra rundt 0,8 prosent i 2004 til 2,8 prosent i 2016. Det betyr at sjømatnæringens betydning for norsk økonomi har vært økende
- Siden 2016 har andelen vært noenlunde stabil

Verdiskaping av sjømatnæringen og verdiskaping som andel av BNP. Kilde: Menon Economics, SSB.

MENON ECONOMICS

28.10.2021

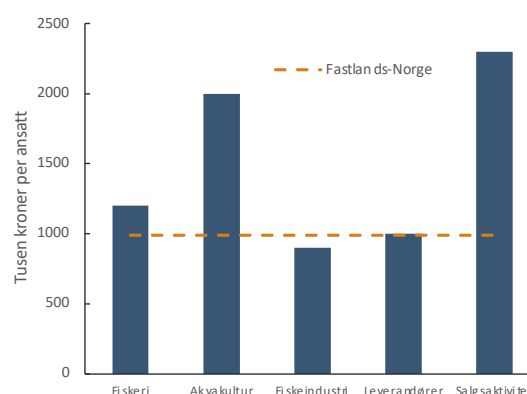
3

3

Sjømatnæringen er produktiv, men det er store forskjeller innad i næringen

- Gjennom en kombinasjon av økte priser og økt effektivitet har sjømatnæringens verdiskaping per ansatt har vokst betydelig de siste tiårene.
- Den samlede verdiskapingen per ansatt var i 2020 på rundt 1,8 millioner. Dette er 80 prosent høyere enn gjennomsnittet for fastlands-Norge
- Store forskjeller innad i næringen: mens akvakultur og salgsaktivitet har verdiskaping på over 2 millioner per ansatt har de andre næringer verdiskaping på nærmere 1 million.

Verdiskaping per ansatt i ulike deler av sjømatnæringen. Kilde: Menon Economics

MENON ECONOMICS

28.10.2021

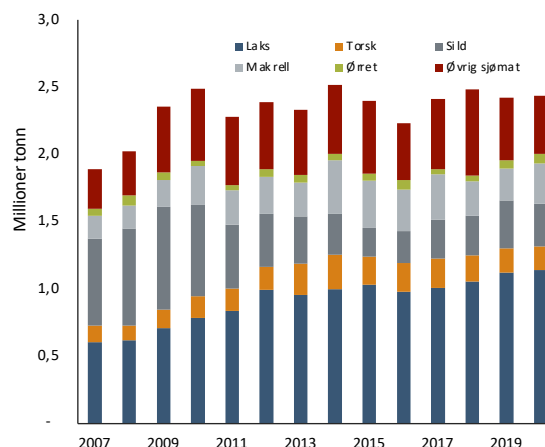
4

4

Eksportvolumet har vært flatt de siste 10 årene

- Ser vi på utviklingen de siste ti årene tegnes et klart bilde: ingen oppgang i eksportvolumet
- Det er likevel tre grunner til at eksportverdien har vokst kraftig i samme periode
 - Et skifte i eksporterte arter – først og fremst mindre sild og mer laks
 - En kraftig oppgang i prisene for laks, men også høye priser for torsk og makrell
 - Svekkelse av kronen

Norsk eksport av sjømat. Kilde: SSB

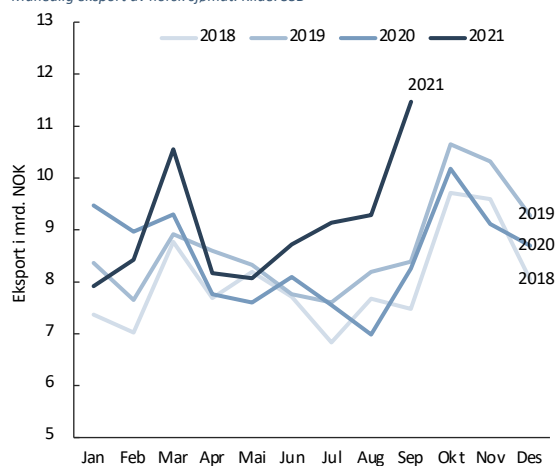

5

Sjømatnæringen har klart seg godt gjennom koronakrisen

- I 2020 eksporterte sjømatnæringen for 102 milliarder kroner, en moderat nedgang fra 105 milliarder i rekordåret 2019
- Sjømatnæringen lykkes med å nå ut til forbrukere i dagligvaremarkedet da nedstengningen av samfunnet verden over reduserte etterspørselen i restaurantsegmentet. Suksessen ved tilpasningen illustreres ved at samlet eksportvolum økte i 2020
- 2021 ligger an til å bli et nytt rekordår for norsk sjømateksport
 - Rekordhøy eksportverdi i september 2021 med 11,5 milliarder
 - Ved utgangen av september 2021 hadde sjømatnæringen eksportert for 82 milliarder. Til sammenligning var samlet eksport på samme tid 74 milliarder i 2019

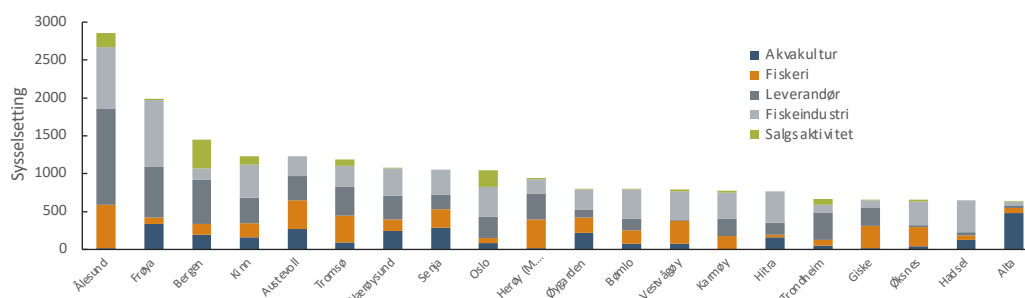
Månedlig eksport av norsk sjømat. Kilde: SSB

6

"Landets største sjømatkommune" - sysselsetting

De 20 største norske sjømatkommune målt på sysselsetting: Kilde Menon Economics

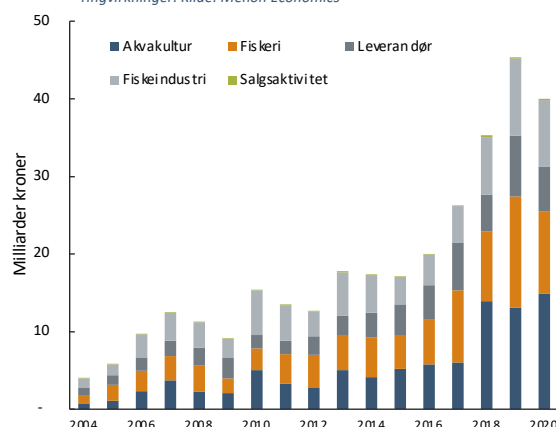

- Vi har rangert alle norske kommuner etter hvor mange ansatte de har i sjømatnæringen
- I rangeringen er det Ålesund som kommer høyest. Dette er spesielt drevet av leverandørindustri og fiskeindustri
- På andre plass kommer Frøya, fulgt av Bergen, Kinn, Austevoll og Tromsø

Investeringer i sjømatnæringen

- Sjømatnæringen har store investeringer, i 2020 var de på over 40 milliarder kroner
- Store deler av investeringene fra akvakultur og fiskeri (som i 2020 utgjorde over 25 milliarder kroner) er handel fra spesialiserte leverandører
- At investeringene fra fiskeri og akvakultur er så store er den viktigste grunnen til at vi tar med de spesialiserte leverandørene som en egen undernæring i denne ringvirkningsanalysen

Investeringer i sjømatnæringen. Basert på balansetall. Inkluderer ringvirkninger. Kilde: Menon Economics

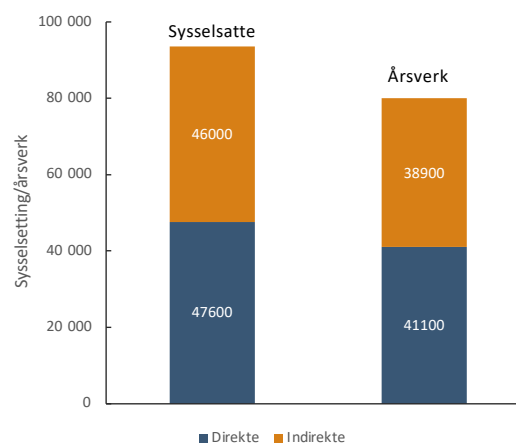
Vi går nå fra å se på aktiviteten i sjømatnæringen isolert, til å inkludere
Ringvirkninger

9

Sjømatnæringen legger grunnlag for sysselsetting av over 90 000 ansatte

Sysselsettingseffekter i sjømatnæringen målt i sysselsatte og årsverk.
 Inkluderer ringvirkninger. Kilde: Menon Economics

- I denne del av analysen inkluderer vi ringvirkninger – altså effekter som skapes gjennom sjømatnæringens vare- og tjenestekjøp
- Samlet finner vi at næringen legger grunnlag for 93 600 ansatte.
- Dette tilsvarer rundt 80 000 årsverk
- En liten oppgang fra 2019. Dette dekker over en oppgang i de direkte sysselsatte i nesten alle næringer, men en nedgang i de indirekte effekter fra 2019

10

Geografisk fordeling av sysselsettingseffektene

- Sysselsettingseffektene (som inkluderer direkte og indirekte sysselsetting) er vist i tabellen til høyre.
- Effektene er høyest i velkjente sjømatfylker som Vestland, Møre og Romsdal, Troms og Finnmark, Trøndelag og Nordland
- I tillegg er det imidlertid også aktivitet i fylker som Oslo og Viken som man i mindre grad forbinder med sjømatnæringen. Denne aktiviteten kommer for det første fra leverandører og salgsaktiviteter, men også fra ringvirkninger innen eksempelvis finansiering, forsikring, samt andre tjenester.

Sysselsettingseffekter i sjømatnæringen fordelt på fylker. Inkluderer ringvirkninger. Kilde: Menon Economics

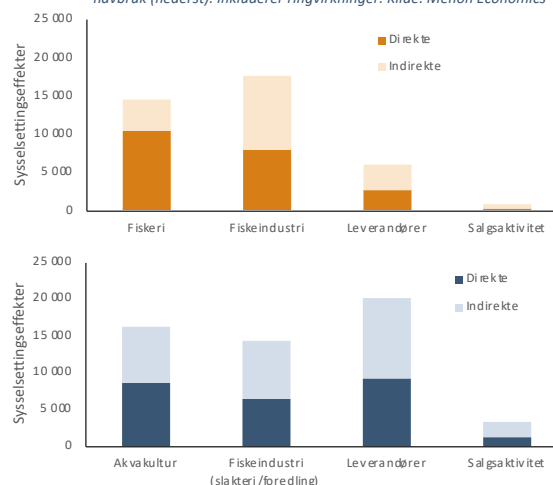
Fylke	Samlede sysselsettingseffekter
Vestland	15 800
Møre og Romsdal	14 100
Troms og Finnmark	10 700
Trøndelag	10 500
Nordland	10 200
Viken	9 100
Oslo	8 200
Rogaland	7 400
Vestfold og Telemark	2 900
Agder	2 600
Innlandet	2 100

11

Verdikjedene for akvakultur og fiskeri

- Basert på bedriftsspesifikke vurderinger har vi forsøkt å fordele ringvirkningene (93 600 sysselsatte) basert på om de kan knyttes til akvakultur eller fiskeri.
- I figuren **øverst** ser vi fordelingen av sysselsettingseffektene som kan knyttes til **fiskeri (39 000)**
- I figuren **nederst** ser vi fordelingen av sysselsettingseffektene som kan knyttes til **akvakultur (54 600)**

Sysselsettingseffekter i sjømatnæringen fordelt på fiskeri (øverst) og havbruk (nederst). Inkluderer ringvirkninger. Kilde: Menon Economics

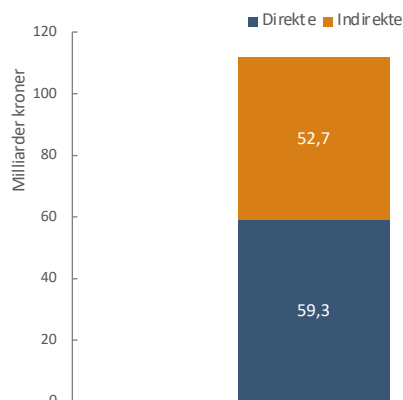

12

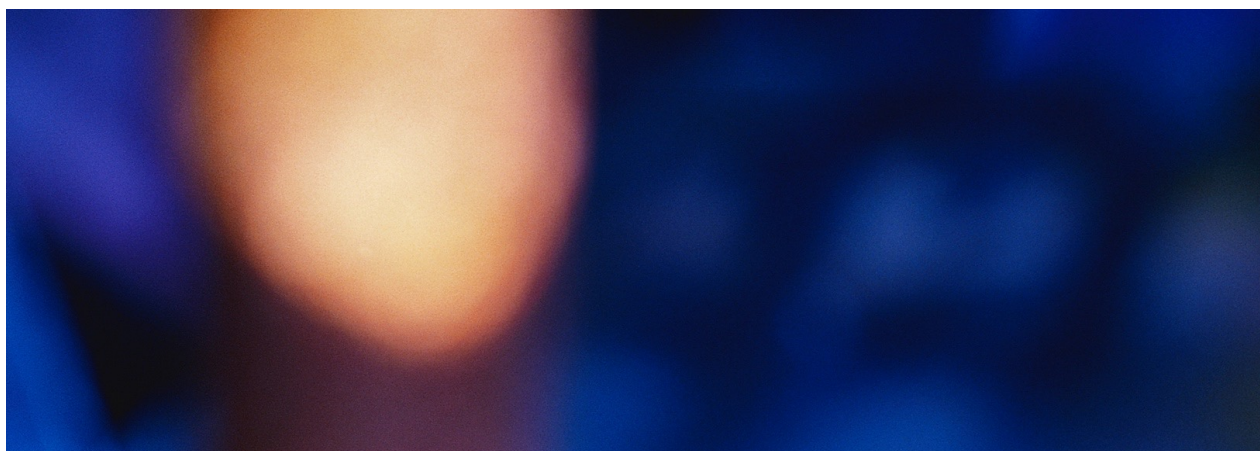
Verdiskapingseffektene har falt med rundt 10 prosent i 2020, men var fortsatt på over 100 milliarder kroner

- I tillegg til sysselsetting legger sjømatnæringen grunnlag for verdiskaping.
- I 2020 beregner vi samlede verdiskapingseffekter på 112 milliarder kroner.
- Dette er 15 mrd. kroner lavere enn i 2019, drevet av en nedgang i lakseprisen og dermed i driftsresultatet for akvakulturbedriftene

Verdiskapingseffekter i sjømatnæringen. Inkluderer ringvirkninger. Kilde: Menon Economics

13

14